

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 12 okt. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker en Schokking persoonlijk.

Na zorgvuldige overweging van de inhoud van Uw 327 heb ik mij afgevraagd of het doen van een officiële demarche als door U bedoeld bij de UNCI op dit moment wel opportuun was. Ik overwoog daarbij enerzijds dat de UNCI juist het Ambonprobleem aan de VR heeft voorgelegd, anderzijds dat de UNCI zich voorheen reeds ondershands bereid had verklaard om harerzijds, indien dit door ons gewenst zou worden, een voorstel tot handhaving van contingent KL in Indonesië te doen. Gezien het feit dat de mij verstrekte opdracht op een Kabinetsbeslissing berustte, heb ik echter gemeend daaraan niettemin te moeten voldoen.

Ik droeg derhalve aan Schürmann op een brief van de volgende inhoud aan Doolittle, voorzitter van de week, te overhandigen en Bihin daarvan tevoren in kennis te stellen:

'As your commission is aware the course of events on the island of Amboina has hitherto prevented the return of the Amboinese troops under Netherlands command to their place of origin and consequently the fact that other Netherlands troops are being repatriated in accordance with the terms of the agreements reached between the Netherlands and Indonesian governments is apt to cause a difficult situation in the Netherlands military camps in Indonesia.

My Government is of the opinion that a satisfactory solution to the problems to which the above mentioned circumstances give rise may be promoted by a discussion between Netherlands and Indonesian representatives under auspices of your commission. I therefore have the honour to request that the UNCI should invite the parties concerned to participate in such a discussion to be held under the commissions auspices'.

Bihin wees Schürmann er op dat Rum in zijn laatste antwoord aan de UNCI verklaard heeft dat de Indonesische Reg. bereid is om zodra de militaire operaties op Ambon zouden zijn afgelopen met de UNCI overleg te plegen over de repatriëring van de Ambonese militairen uit Nederlandse kampen. Van een uitnodiging van de UNCI aan de Indonesische Regering tot bespreking in dit stadium verwachtte hij dat zij door de Indon. Reg. zou worden geweigerd. Hij meende daarom dat de UNCI er goed aan zou doen aan het Nederlandse verzoek eerst gevolg te geven nadat zowel in het standpunt van de VR tegenover het Ambonprobleem als in het verloop der militaire operaties op Ambon iets meer tekening zou zijn gekomen.

Vervolgens begaf Schürmann zich naar Doolittle, aan wie hij de brief overhandigde na de omstandigheden, welke tot het doen van het verzoek hadden geleid en de strekking der te houden besprekingen te hebben vermeld. Doolittle zeide hierop in gemoede dat hij de brief eigenlijk liever niet wilde hebben. Voor deze opvatting voerde hij dezelfde motieven aan als Bihin en bovendien nog de overweging dat de UNCI bereid is op eigen initiatief partijen tot bespreking uit te nodigen, wanneer het geschikte moment daarvoor zou zijn aangebroken, alsmede dat de UNCI dan eigener beweging zou voorstellen dat een contingent KL in Indonesië zou blijven tot de Ambonezen gerepatriëerd zouden zijn. Doolittle meende dat uitnodiging en voorstel meer kans van slagen zouden hebben als zij van de UNCI kwamen dan wanneer zij van Nederland uitgingen of door Nederland geïnspireerd waren. Zolang er geen schriftelijk stuk was behoefte volgens Doolittle van de Nederlandse demarche die niettemin als officieel kan worden beschouwd, geen melding te worden gemaakt. Schürmann heeft daarop de brief teruggenomen onder afspraak.

- a. dat zijn gesprek met Doolittle als officiële indiening van het in de brief vervatte verzoek zou worden beschouwd;
- b. dat ik het recht voorbehield het verzoek desgewenst alsnog schriftelijk te bevestigen;
- c. dat het bijeenroepen van partijen voor bespreking niet te lang zou worden uitgesteld.

Met de overwegingen van Bihin en Doolittle ben ik het eens. Met name wil het mij voorkomen dat het ook voor Nederland gunstiger is dat het initiatief voor hierhouding van een contingent KL van de UNCI uitgaat. Behoudens Uw nadere instructie meen ik derhalve goed te doen mij van het schriftelijk bevestigen van de gedane demarche te onthouden. Het spreekt vanzelf dat voortdurend contact met de UNCI blijft plaats vinden.